

Výsledky cíleného státního zdravotního dozoru 2024 - kontroly přírodní kosmetiky

16.2.2025 - | Ministerstvo zdravotnictví ČR

Ministerstvo zdravotnictví ve spolupráci s krajskými hygienickými stanicemi provedlo v rámci cíleného státního zdravotního dozoru kontrolu kosmetických přípravků označovaných jako „přírodní“, „bio“, „bez konzervace“ nebo „přírodní konzervace“. Cílem dozoru bylo ověřit, zda tyto přípravky splňují mikrobiologické standardy a jsou bezpečné pro lidské zdraví.

Prioritně byly odebírány výrobky určené pro děti do 3 let, na oční okolí nebo sliznice, výrobky s označením „BIO“ nebo „přírodní konzervace“, případně „bez konzervace“, u kterých je ve složení na prvním místě uvedena voda.

Popularita přírodních kosmetických produktů mezi spotřebiteli, kteří se snaží vyhnout syntetickým konzervačním látkám a hledají alternativní řešení pro každodenní péči o pokožku, v posledních letech roste. Tento trend s sebou však nese i otázku bezpečnosti takových přípravků, neboť přírodní konzervační systémy mohou být nedostatečné v prevenci mikrobiologické kontaminace. Proto bylo nutné provést detailní analýzu a posoudit, zda jsou tyto produkty skutečně bezpečné pro každodenní použití.

„V průběhu kontrol byly odebírány vzorky přírodní kosmetiky dostupné na trhu České republiky, a to jak z kamenných prodejen, tak z internetových obchodů. Celkem bylo odebráno 56 vzorků. Přednostně byly testovány přípravky určené pro děti do tří let, přípravky pro oční okolí a intimní hygienu, které se po aplikaci nesmývají“, upřesnila hlavní hygienička ČR Barbora Macková.

Laboratorní analýzy se zaměřily na celkový počet mikroorganismů a přítomnost potenciálně nebezpečných patogenů, jako jsou *Escherichia coli*, *Pseudomonas aeruginosa*, *Staphylococcus aureus* a *Candida albicans*. Přítomnost těchto mikroorganismů v kosmetických výrobcích může představovat závažné zdravotní riziko, včetně podráždění pokožky, alergických reakcí nebo infekcí ran.

Součástí testů bylo i hodnocení antimikrobiální ochrany přípravků dle normy ČSN EN ISO 11930. Tento test posuzoval schopnost výrobků odolávat mikrobiální kontaminaci v průběhu jejich používání. Během testu byly do výrobků vnášeny mikroorganismy, aby se ověřila účinnost jejich konzervačního systému. Pokud výrobek nevyhověl stanovené normě, nebyl dostatečně chráněn proti mikrobiologickému riziku a mohl představovat zdravotní riziko. Nedostatečná antimikrobiální ochrana umožňuje množení mikroorganismů v průběhu trvanlivosti výrobku, což může vést k jeho kontaminaci a následně i k možnému ohrožení spotřebitelů. Výrobky, které splnily kritéria normy, byly považovány za bezpečné pro používání, zatímco ty, které nevyhověly, vyžadovaly úpravu konzervačního systému nebo ochranných faktorů, jako jsou speciální obaly omezující kontakt spotřebitele s obsahem.

U dvou z odebraných vzorků byla zaznamenána přítomnost potenciálně nebezpečných patogenních mikroorganismů, proto byly vyhodnoceny jako nebezpečné a již nebyly podrobeny dalším testům. V jednom případě byla prokázána masivní kontaminaci vysoce rezistentními mikroby *Burkholderia cepacia complex*, ve druhém vzorku byla prokázána přítomnost kvasinky *Candida parapsilosis*. Tyto

nedostatky mohou zvyšovat riziko infekcí a poškození pokožky spotřebitelů, zejména citlivých skupin, jako jsou děti, senioři a osoby s oslabenou imunitou. Nevyhovující výrobky byly staženy z trhu a bylo zahájeno správní řízení ve smyslu rozhodnutí o uložení sankce za nesplnění požadavků.

Testům schopnosti výrobků odolávat mikrobiální kontaminaci v průběhu jejich používání nevyhověly 4 výrobky. V důsledku možného pomnožení ve výrobku může být následně kontaminována pokožka spotřebitele a může dojít až k infekčnímu onemocnění pokožky nebo sliznic.

V rámci cíleného státního zdravotního dozoru byla také prověřována shoda se zákonnými požadavky na označování výrobků a splnění povinnosti notifikace kosmetických přípravků podle legislativy EU. Tyto kontroly představují standardní součást dozorové činnosti v oblasti kosmetiky. Požadavkům na značení nevyhověly 2 výrobky. V jednom případě na vnějším obalu chybělo zvláštní použití týkající se použití v českém jazyce. Neaktualizované či částečně uvedené informace v souvislosti s notifikací kosmetických přípravků, byly zaznamenány ve dvou případech. Jeden výrobek bude podroben dalšímu rozšířenému testování v souvislosti s antimikrobiální ochranou.

„Celkové výsledky státního zdravotního dozoru potvrzují, že většina testovaných přírodních kosmetických přípravků splňuje legislativní požadavky a je bezpečná pro spotřebitele. Přesto je však výskyt 10,7 % nevyhovujících vzorků dokladem, že alternativní konzervační systémy nemusí být vždy dostatečně účinné a nemusí tak být zárukou antimikrobiální ochrany přípravků. Je nutné, aby výrobci věnovali recepturám „přírodní“ kosmetiky zvýšenou pozornost. Rovněž orgány dozoru se budou problematice nadále intenzivně věnovat,“ shrnuje výsledky šetření Barbora Macková.

<https://mzd.gov.cz/vysledky-cileneho-statniho-zdravotniho-dozoru-2024-kontroly-prirodni-kosmetiky>